

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 361/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Matejom Matim, advokátom, Štefánikova 8, Michalovce, proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach a Úradu Inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Východ v konaniach vedených pod ČVS: PPZ-107/BPK-V-2009, ČVS: PPZ-43/BPK-V-2009, ČVS: PPZ-166/NKA-VY4-2019 a ČVS: PPZ-149/NKA-VY4-2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach a Úradu Inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Východ v konaniach vedených pod ČVS: PPZ-107/BPK-V-2009, ČVS: PPZ-43/BPK-V-2009, ČVS: PPZ-166/NKA-VY4-2019 a ČVS: PPZ-149/NKA-VY4-2023 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje prikázať ministerstvu vnútra, prezídiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, úradu boja proti organizovanej kriminalite, krajskému riaditeľstvu a úradu inšpekčnej služby konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznať mu finančné zadosťučinenie 25 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením ministerstva vnútra, prezídia Policajného zboru, úradu boja proti korupcii, odboru boja proti korupcii Východ ČVS: PPZ-107/BPK-V-2009 z 19. júla 2010 bolo sťažovateľovi podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“).

3. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažovateľ podal sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora z 26. októbra 2010 zamietnutá ako nedôvodná. V septembri 2010 bola jeho vec spojená s konaním ďalších obvinených. Uznesením ministerstva vnútra, Prezídia policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ ČVS: PPZ-166/NKA-VY4-2019 z 26. júla 2023 (opraveného 27. septembra 2023) bola jeho trestná vec (a iných obvinených) vylúčená na konanie vedené pod ČVS: PPZ-149/NKA-VY4-2023.

4. Sťažovateľ požiadal o preskúmanie postupu vyšetrovateľa v dotknutom trestnom konaní podľa § 210 ods. 1 Trestného poriadku podaním z 20. marca 2025. Prokurátorka Krajskej prokuratúry v Košiciach sa k žiadosti vyjadrila listom z 23. apríla 2025, v ktorom skonštatovala, že dĺžka prípravného konania je už na prvý pohľad neprimeraná; mohlo ju ovplyvniť, že vo veci vystupuje 32 obvinených, ako aj jej medzinárodný rozmer; identifikovala obdobia utlmenej činnosti či neefektívny postup vyšetrovateľa v rámci jednotlivých v jej odpovedi identifikovaných obdobiach, ale aj prietahy spôsobené prekladateľmi, za ktoré však zodpovedá vyšetrovateľ. V závere uviedla, že vec bude po zrušení národnej kriminálnej agentúry vyšetrovať úrad inšpekčnej služby, čo poskytuje záruku dôkladného, zákonného a včasného ukončenia vyšetrovania. Zároveň upozornila na časovú náročnosť preštudovania dotknutého spisového materiálu, keďže vec bola pridelená novému vyšetrovateľovi a dozorovému prokurátorovi, ktorí sa s ňou musia dôkladne oboznámiť.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému konaniu sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) od 19. júla 2010, keď mu bolo vznesené obvinenie, do podania ústavnej sťažnosti prebieha trestné konanie stále pred orgánmi činnými v trestnom konaní. Trvá tak (už viac ako 14 rokov) jeho právna neistota, keďže nie je zrejmé, či vo veci bude alebo nebude podaná obžaloba;
- b) priebeh napadnutého konania neovplyvnil žiadnym obštrukčným konaním;
- c) krajská prokuratúra v odpovedi z 23. apríla 2025 na sťažovateľovu žiadosť o preskúmanie postupu policajta skonštatovala vo veci neprimeranosť dĺžky prípravného konania, avšak napriek uvedenému nedošlo k žiadnemu reálnemu posunu vo veci a prietahy naďalej pretrvávajú. Žiadosť o preskúmanie postupu policajta nebola účinným prostriedkom nápravy;
- d) odkazom na obsah odpovede krajskej prokuratúry z 23. apríla 2025 v časti týkajúcej sa opisu odstúpenia spisu na rôzne organizačné zložky Policajného zboru akcentuje neefektívnu činnosť orgánov činných v trestnom konaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa sú namietané prietahy v prípravnom (trestnom) konaní postupom vyšetrovateľa, ktorý neskončil vyšetrovanie v jeho veci ani po vyše štrnástich rokoch od vznesenia obvinenia (júl 2010).

7. Podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavná sťažnosť proti prietahom spôsobeným vyšetrovateľom v trestnom konaní obvineného sťažovateľa neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Podľa princípu subsidiarity, tak ako vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd môže o porušení ústavných práv konať, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií.

8. Sťažovateľ využil možnosť a požiadal o preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého obvinený má právo kedykoľvek v priebehu prípravného konania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy v prípravnom konaní. Na túto žiadosť prokurátorka krajskej prokuratúry reagovala Trestným poriadkom predpokladaným spôsobom s tým, že skonštatovala prietahy v postupe vyšetrovateľov a uviedla opatrenia, ktoré prijala na ich odstránenie. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, za ktorý sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

9. Osobitne vzhľadom na postavenie sťažovateľa ako obvineného v trestnom konaní treba uviesť, že podľa § 9 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z. pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa prokurátorom. Z § 9 ods. 1 a 5 zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že prietahy v postupe vyšetrovateľa v trestnom konaní zakladajú zodpovednosť štátu pri výkone verejnej moci a sťažovateľovi, ktorý namietal prietahy v postupe vyšetrovateľa, pričom prokurátorka tieto prietahy konštatovala, nič nebráni v tom, aby si za nesprávny úradný postup vyšetrovateľa uplatnil voči štátu nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená zjavne neprimeraným trvaním konania, v ktorom mu bolo vznesené obvinenie zo spáchania trestného činu.

10. Nesprávny úradný postup podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. zakladá osobitný nárok na náhradu škody, ktorý si možno uplatniť žiadosťou o jeho predbežné prerokovanie. Ak orgán konajúci v mene štátu takýto nárok na náhradu škody v celom rozsahu neuspokojí, môže sa sťažovateľ domáhať uspokojenia nároku na súde (§ 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Súčasťou tohto nároku nie je len náhrada skutočnej škody a ušlého zisku, ale aj nárok na to, aby bolo konštatované porušenie práva, keďže všeobecný súd sa musí primárne vysporiadať s jeho základom tak, že musí určiť, či tvrdené konanie orgánov štátu bolo nesprávnym, a teda protiprávnym úradným postupom. Okrem toho, ak došlo k nesprávnemu úradnému postupu a iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa poškodenému aj nemajetková ujma v peniazoch (§ 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). Sťažovateľom tvrdené porušenie ústavných práv možno v podústavnom práve podriadiť pod nesprávny úradný postup podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Možnosť namietať prietahy v postupe vyšetrovateľa žiadosťou podľa § 210 ods. 1 Trestného poriadku s následnou možnosťou vyvedenia zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na všeobecných súdoch je preto právnym prostriedkom, ktorý sťažovateľovi priznáva zákon na ochranu jeho základných práv.

11. Ústavný súd uvádza, že v totožnom namietanom konaní (iného sťažovateľa) už rozhodoval (apríl 2025) vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 218/2025, pričom v aktuálnej ústavnej sťažnosti neidentifikoval možnosť odchýliť sa od predmetných záverov. Pre komplexnosť dopĺňa, že účinnosť prostriedku nápravy (žiadosti o preskúmanie postupu policajta a na to nadväzujúcej odpovede krajskej prokuratúry) nie je možné vyhodnotiť tak, ako to prezentuje sťažovateľ, a teda, že vo veci sa ďalej nekoná, keďže odpoveď krajskej prokuratúry je datovaná k 23. aprílu 2025 a ústavná sťažnosť sťažovateľa bola spísaná 15. mája 2025, čo objektívne nie je časový priestor, v rámci ktorého by sa dalo skonštatovať, že prietahy v napadnutom konaní aj naďalej pretrvávajú. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú obdobnosť s vecou vedenou pod sp. zn. I. ÚS 502/2022 (nález z 24. novembra 2022), v ktorej došlo k vysloveniu porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a prejednanie záležitosti v primeranej lehote, ústavný súd poukazuje na rozdiel (vyplývajúci z uznesenia č. k. I. ÚS 502/2022-31 z 27. septembra 2022) spočívajúci vo vyhodnotení tamojšej žiadosti o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku s negatívnym záverom (neidentifikované nedostatky vyšetrovania).

12. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu